

Oplevelseslitteratur styrker læring

Oplevelseslitteratur gør det lettere for elever at forstå de kanontekster, der er en del af pensum, lyder det i evalueringerne fra Silkeborg Bibliotek. I alt er otte forløb lagt ud på Gyldendals *Litteraturportalen*.

Hvordan kan vi berige hinanden i forhold til læring, formidling og dannelse af de unge?». Det spørgsmål stillede en række rektorer, skoleledere og repræsentanter fra biblioteker, universitetsverdenen og forlag, da de mødtes og dannede en slags mini-tænketank. En af løsningsmodellerne var at introducere oplevelseslitteratur som et bud på, hvordan bibliotekerne kan spille ind i skolernes læringsramme.

- Det er forløb, der har fokus på oplevelseslitteratur, såsom *Litterære udstillinger*, *Litterære Makerspaces*, *Shared Reading*, *Spoken Word*, *Digitale værker* og *SMS-litteratur*, siger Cecilie Laskie, der er projektleder på initiativet *Ny Læring*, som er mundet ud i otte konkrete læringsforløb samt en biblioteksdidaktik, der alle er tilgængelige på Gyldendals *Litteraturportalen*.

I forløbene har man kombineret klasseundervisning med en tur på biblioteket, så bibliotekernes tilgang med oplevelseslitteratur bidrager til den almene undervisning.

- Tanken er, at biblioteket giver noget ekstra til eleverne, hvor vi bruger de nye litteraturformidlingsformer til at åbne teksterne, så de bliver mere nærværende og vedkommende, siger Cecilie Laskie. En vigtig pointe er, at bibliotekarerne ikke skal arbejde med tekstanalyse, men i stedet bidrage med deres viden om moderne litteratur og formidlingsformer.

ELEVERNE ELSKER BIBLIOTEKARERNE

I Silkeborg var forløbet med oplevelseslitteratur en workshop med klasser fra HF og det almene gymnasie med fokus på *SMS-litteratur* og *Spoken Word*, hvor eleverne skulle arbejde med de kanontekster, som er en del af pensum. Men på biblioteket skulle de samtidig også læse en paralleltekst og arbejde med oplevelseslitteratur efter oplæg fra bibliotekaren.

En af bibliotekarerne, der stod for forløbet, var Hanne Friis Jensen.

Elevernes evaluering (uddrag)

Læser du skønlitteratur i fritiden?

80 procent af HF-elevne og 42 procent af STX-elevne* svarer, at de generelt sjældent eller aldrig læser skønlitteratur.

Var det mere spændende at arbejde med kanonforfatterne, når en del af forløbet foregik på biblioteket?

Knap 80 procent af HF-elevne og 92 procent af STX-elevne svarer ja.

Har du fået bedre kendskab til kanonteksters temaer?

66 procent af HF-elevne og 93 procent af STX-elevne svarer ja.

*STX-elever er elever fra det almene gymnasium

- Workshopen blev indledt med, at vi opførte en »velkomst-slam«, som fungerede godt, selvom det også er grænseoverskridende for os bibliotekarer, siger hun.

Som en del af forberedelserne til workshopen blev bibliotekarerne introduceret til en biblioteksdidaktik, som Cecilie Laskie har udviklet i samarbejde med SDU. Derfor kendte bibliotekarerne nogle af de greb, man benytter i almindelig undervisning – eksempelvis hvordan man holder en dialog i gang, hvordan man samler op i plenum, og hvordan man sætter et passende niveau for undervisningen.

- Men vi skal ikke lave lærernes arbejde. Som biblioteksfolk skal vi lave vores eget, siger Hanne Friis Jensen, der understreger, at det er en udfordring at arbejde på denne måde.

- Første gang jeg stod over for 30 urolige hoveder, var jeg hamrende nervøs, og det kunne jeg selv høre, da jeg talte, så det sagde jeg højt til dem, og så var der en af de store fyre blandt eleverne, der sagde »bare rolig, det skal nok gå«, siger Hanne Friis Jensen. Og det gjorde det også.

- Tilbagemeldingerne er, at eleverne elsker bibliotekarerne, fordi de bliver mødt med en rummelighed og en glæde. Bibliotekarerne signalerer, at de rigtig gerne vil have eleverne i rummet, og at eleverne ikke skal bedømmes. Og det får dem til at slappe af og deltage på en anden måde, siger Cecilie Laskie, der på forhånd havde fået at vide af lærerne, at bibliotekarerne ikke skulle regne med, at eleverne ville stå på en scene og lave Poetry Slam.

- Men den forestilling havde bibliotekarerne ikke om eleverne, og fordi de havde gjort eleverne trygge og bygget undervisningen professionelt op, kunne det godt lade sig gøre, og i sidste

NY LÆRING PÅ LITTERATURPORTALEN

- Kanonforfatterne i ny form – SMS-litteratur – hvor eleverne er forfattere til deres egen sms-litteratur.
- Kanonforfatterne i ny form – Spoken Word – hvor eleverne selv optræder med Poetry Slam.
- Litteratur uden omslag – Digitale værker – hvor eleverne oplever digitale værker.
- Hybrider og klassikere – Litterære udstillinger – hvor eleverne oplever innovative litterære udstillinger.
- Lyrikporten – Litterært makerspace – hvor eleverne med bibliotekaren samskaber litterære events på biblioteket.
- Litteratur i fællesskab – Shared Reading – hvor en tekst læses og diskuteres i fællesskab.
- Find litteratur med Shared Reading – hvor Shared Reading bruges i forbindelse med opgaveskrivning.
- Find litteratur (i et samarbejde med gymnasieskolebibliotekarerne under GAEB) – øvelser til database-søgninger specifikt målrettet eleverne.

"Det var fedt at lave sms-noveller på biblioteket. Det var en sjov og anderledes ting at gøre."

— Hanne Friis Jensen

→ ende ville rigtig mange af eleverne optræde med deres egen Slam.

DER SKAL VÆRE ET UDBYTT

Det er dog langt fra kun hygge og tryghed, der gør, at eleverne synes, at det er en succes at kombinere den almindelige tekstanalyse i klasseværelset med oplevelseslitteratur på biblioteket.

- Der skal være et fagligt lag. Det forventer både lærerne og eleverne, og det giver et spændende benspænd for biblioteket. Vi kan ikke bare tage de tekster, vi tror, eleverne kan lide. Vi skal tage udgangspunkt i det, de laver på skolen - i dette tilfælde kanonforfattere som eksempelvis Ribbjerg og Nexø, fordi det er de tekster, eleverne skal arbejde med. Bibliotekets tilgang er så blandt andet, at bibliotekarerne finder perspektiverende tekster, der er nutidige og passer tematisk med den ældre tekst. Og når man først har gennemført for eksempel en session med *Shared Reading* med den nye tekst, så åbner den gamle tekst sig lettere, fordi samtalen er i gang, og eleverne er sporet ind på temaet.

Cecilie Laskie har været med til at udvikle en ny biblioteksidaktik. Arkivfoto: Simon Knudsen

Selv vurderer eleverne, at forløbet giver dem et løft. Og for bibliotekarerne er det en gave at møde en hel årgang og få lov til at hjælpe dem, for samtidig er det for mange af eleverne en introduktion til biblioteket og litteraturen.

- Vi gør os ikke nogen illusioner om, at de farer hjem og læser klassisk litteratur. Men kunne vi tænde et par stykker i en svær målgruppe ved at vise dem, at en tekst ikke er lukket land, fordi man ikke kender et par svære ord, så er jeg meget tilfreds, siger Hanne Friis Jensen. ■

"Det har været godt at få oplæst teksterne på en levende måde. Det gjorde, at man lettere forstod teksterne."

— Hanne Friis Jensen

Hvis du vil vide mere om de otte forløb på Litteraturportalen kan du gratis tilmelde dig webinarret *Gyldendals litteraturportal og projekt Ny Læring* på centralbibliotek.dk, der afholdes den 18. august (tilmeldingsfrist er den 4. august).

Projekterne *Ny Læring* og *Ny Læring på Litteraturportalen* er støttet af Slots- og Kulturstyrelsens Udviklingspulje og Undervisningsministeriets Udlodningsmidler. Silkeborg Bibliotekerne er projektansvarlige. Desuden har otte folkebiblioteker, Gyldendal Uddannelse og GAEB bidraget til projektet.